

מדינת ישראל

בתי הדין למשמעת – משרד הבריאות בירושלים

תיק בד"מ 7-11-21

וועדה לפי סעיף 44 (א) לפקודת הרופאים [נוסח חדש], תשל"ז – 1976

בפני:

דר' הדר ירדני	- יושב ראש, נציגת המנהל הכללי
פרופ' בועז עמיחי	- נציג הסתדרות הרופאים
עו"ד אריה רוטר	- נציג היועץ המשפטי לממשלה

הקובל:

המנהל הכללי של משרד הבריאות
ע"י ב"כ עו"ד יונתן ברג

נגד

הנקבל:

ד"ר עלי טל-אור
ע"י ב"כ עו"ד ערן קייזמן

דין וחשבון [בהתאם לסעיף 44(ה) לפקודה]

רקע

1. **מותב זה התמנה (ביום 22/12/21) על ידי כב' שר הבריאות לדון בטענותיו של הנקבל נוכח כתב קובלנה שהוגש נגדו (ביום 23/11/21) על ידי הקובל . על פי כתב הקובלנה , הנקבל הינו רופא מורשה , מומחה ברפואת משפחה ששימש במועד הרלוונטי כרופא משפחה בקופת חולים כללית בשכונת פסגת זאב בירושלים . על פי הנטען, הגיע המתלונן ביום**

7/7/17 למרפאה לאחר שסבל מכאבים חזקים בחזה וביד שמאל , חיורון , דופק מהיר , הזעה וקוצר נשימה. עם הגיעו למרפאה הכניסה אותו אחות המרפאה , שזיהתה את מצוקתו , להשגחה וביצוע בדיקת א.ק.ג. ; האחיות נכנסה לחדרו של הנקבל בעת שטיפל בחולה אחר , וביקשה ממנו שיעיין בתרשים הבדיקה . האחיות אמרה לנקבל כמה פעמים שמדובר במטופל עם כאבים בחזה אשר נמצא בחדרה. הנקבל זיהה ממצאים מסויימים בתרשים הבדיקה וסימן אותם בעיגול . למרות ממצאים אלה הנחה הנקבל את האחיות לשחרר את המתלונן ואמר לה למסור לו כי "....**במידה שיש כאבים יש לחזור למרפאה**" ; האחיות חזרה ואמרה לנקבל כי יש למתלונן כאבים ורשמה ברשומה הרפואית כי הנקבל "**...ראה את ה-א.ק.ג. הוא אמר בסדר**". לאחר מספר דקות נכנס לחדרו של הנקבל בנו של המתלונן שהציג עצמו כפרמדיק והסביר כי אביו מזיע וסובל מכאבים בחזה וביקש שיבוא לראותו. הנקבל לא נענה לבקשה. עוד מתואר בקובלנה כי ילדיו של המתלונן הזעיקו את מנהל המרפאה , וכן הוזעק רופא נוסף. אלו זיהו באופן מיידי את חומרת מצבו של המתלונן , הזעיקו אמבולנס טיפול נמרץ והמתלונן פונה לבית החולים שם בוצע לו **צנתור** דחוף .

2. **נוכח הנטען** - בדגש על אי בדיקת המתלונן לאחר פניית האחיות וכן פניית בנו , ואי התייחסות לממצאים החשודים של בדיקת ה-א.ק.ג. בשילוב עם התסמינים שתוארו- יוחסו לנקבל **רשלנות חמורה והתנהגות שאינה הולמת רופא מורשה** - בהתאם לסעיפים 41(1) ו- 41(3) לפקודה ; וכן מניעת קבלת טיפול רפואי נאות בהתאם לסעיף 41(7) לפקודה בשילוב עם סעיף 5 לחוק זכויות החולה . לפיכך נתבקש כב' השר להפעיל את סמכויותיו בהתאם לפקודה , ולמנות ועדה לפי סעיף 44(א) לפקודה על מנת שתמליץ בעניין אמצעי המשמעת המתאים . זהו ההליך שלפנינו .

ההליך – עמדות הצדדים

3. ביום 23/2/22 התכנסה הוועדה דן כמצוות החוק על מנת לשמוע את טענות הנקבל. מיד בתחילת הדיון הודיע בא כוחו בשמו , וכן שמענו זאת גם ישירות מפי הנקבל , כי הוא **מודה בכל הנטען כלפיו** בכתב הקובלנה ללא כל סייג , הן בהיבט העובדתי והן בהיבט המשפטי (עמ' 2 -3). ההודאה נרשמה והצדדים עברו להצגת טיעוניהם לעניין אמצעי המשמעת המתאים .

4. **ב"כ הקובל** פרש בפני הוועדה באריכות את המסגרת הנורמטיבית של האירוע וכן את צדדיו לחומרא ולקולא. לעניין חומרת המקרה הפנה ב"כ הקובל לנסיבות המתוארות

בכתב הקובלנה המדברות בעד עצמן ; לעניין השיקולים לקולא - בהגנתו כי רבה האריך בכך - ציין את הנקודות הבאות: חלוף הזמן שבין מועד האירוע למועד נקיטת ההליך המשמעותי; ההודאה ולקיחת האחריות מצד הנקבל; העובדה כי מדובר בבעל עבר נקי לאחר עשרות שנים של עבודה ובמעידה חד פעמית; ובתוצאת האירוע שלמרבה המזל לא הסתיימה באופן פטאלי כפי שיכולה הייתה להסתיים (עמ' 8-10). לעניין אמצעי המשמעת המתאים הפנה ב"כ הקובל למספר אסמכתאות תוך ציון שאין הן הולמות במדויק את נסיבות המקרה דן. בסופו של טיעון, הזמין ב"כ הקובל את הוועדה לאזן בין השיקולים השונים, להפעיל שיקול דעת ובהתאם לכך להציע את אמצעי המשמעת הראוי (עמ' 15-16).

5. **בטרם סיכום הטיעונים מטעמו עלה הנקבל** לדוכן העדים ומסר את גרסתו באשר לנסיבות המקרה תוך הדגשה כי הוא עושה זאת בלי לחרוג ממסגרת הודאתו המלאה כאמור (עמ' 17-21). הוא ציין- נזכיר זאת אך בתמצית - כי הינו רופא משפחה מורשה מזה כ-35 שנים, נמצא שנה לפני פרישה לגימלה; בשנה שבה אירע האירוע (2017) הייתה המרפאה - שאחראית בשגרה על כ-10,000 מטופלים - נתונה בחוסר של רופא, מה שהטיל עומס עצום על שאר הרופאים, כשעיקרו נפל על כתפיו; ביום האירוע נעדרה האחות הקבועה עימה נהג לעבוד ובמקומה שירתה אחות מחליפה; אותו יום היה עמוס במיוחד; בעת האירוע טיפל בחדרו בזוג "שהיה קשה לטפל בו"; לעניין התנהלותו המתוארת באירוע הוא מציין כי לקה ב-"נתק", סבר שמדובר במקרה שגרתי שבו מבקשים את אישורו לקראת ניתוח וכד'; "...לא קלטתי בכל אופן שלאיש יש איזושהי בעיה קלינית עכשווית.."; "...לא קלטתי את זה, הייתי בנתק.."; "...לא קישרתי בין ה-EKG של האחות לבין הפראמדיק..."; (עמ' 23); "...היה נתק בחשיבה.."; (עמ' 24); לדבריו, אילו האחיות הקבועות היו בתפקיד באותו יום "...היו תופסות אותי פשוט בכוח..." (עמ' 21); לעניין מעורבות בנו של המתלונן "...התפלאתי כי הוא אמר שהוא פרמדיק אז שאלתי אותו אז למה לא קראת ישר למד"א מה אתה צריך אותי...."; (עמ' 25); הנקבל הודה בטעותו וכן בכך שנוכח זאת תוצאה פטאלית יכלה לקרות (עמ' 26). בחינת התדפיס העלתה לדבריו שיש משהו לא תקין בלב והוא חיפש תדפיס קודם על מנת לעשות השוואה אך לא מצא כזה (עמ' 28); מכל מקום הוא לא חשב שמדובר במקרה חירום (עמ' 29).

6. **ב"כ הנקבל סיכם את עמדתו** לעניין אמצעי המשמעת המתאים תוך הדגשת חלוף הזמן, ההודאה ונטילת האחריות והנסיבות המיוחדות כפי שתוארו. הוא ביקש לאבחן בין

המקרים שהוצגו באסמכתאות שהגיש ב"כ הקובל לבין המקרה דנן. כיון שכך, אמצעי המשמעת הראוי לדבריו הינו של **נזיפה**.

דין

7. **דומה שקשה להפריז** בחומרת התנהלותו של הנקבל כפי שמצטיירת מכתב הקובלנה .
- חלום הבלהות** של כל אדם שחש ברע, כשהסימנים המעידים המוכרים מצביעים לכאורה על בעיה לבבית חמורה, מתממש בדחייתו על הסף על ידי מי שמצופה להושיעו בעת מצוקתו הקשה. ואין זו דחייה חד פעמית ורגעית אלא מעין התעקשות לא מובנת, חוזרת ונשנית, גם נוכח ממצאים מחשידים בבדיקת ה- **EKG** וגם נוכח קריאת אזעקה של **אחות** ושל **פראמדיק** שמצויים בתחום המקצועי ולדעתם הייתה צריכה להיות בעיניו של הנקבל משמעות חשובה. למרבה המזל התוצאה לא הייתה פטאלית, כפי שיכולה הייתה חלילה להיות, אבל זאת **חרף** התנהלות הנקבל ולא בזכותה.
8. **ייאמר מיד כי כל נסיבות האירוע כפי** שתוארו על ידי הנקבל - ואין אנו מפקפקים בתיאור זה - אין בהן כדי להצדיק ולו **במשהו את התנהלותו הנפסדת**. עומס עבודה, ריבוי מטופלים, צוות מלווה לא קבוע, הקדשת תשומת לב למטופלים אחרים - כל אלה הינם, למרבה הצער, בגדר לחם חוקו היום יומי של רופא משפחה בישראל. בהתעלמות מאותות האזעקה שצוינו היה לא רק משום כשל מקצועי מובהק אלא גם **אטימות אנושית** לא מובנת או למצער סדר עדיפויות לקוי שעלול היה להוביל לתוצאה אסונית. **יש לתמוה** על התנהלות הנקבל במיוחד לאור דבריו בפנינו כי נוכח הבעיה שזיהה בתדפיס הוא חיפש תדפיס של בדיקה קודמת לשם השוואה אך לא מצא; וכן על הלך הרוח בו היה מצוי שהביא אותו לתמוה על בנו של המתלונן על כך שלא הזעיק מד"א בעצמו.
9. **לזכותו של הנקבל** ניתן לציין רק את העובדה שמיד בסמוך לאירוע - כך שמענו מבא כוחו (עמ' 36) והדבר לא נסתר - הוא הודה בהתנהלותו הלקוייה ולקח עליה אחריות אישית מלאה. בהתחשב בוותק שלו ובעברו הנקי יש לעובדה זו משמעות חיובית רבה שיכולה להעניק גם אמינות להסבריו בדבר המצב הנפשי של "**נתק**" בו היה שרוי ומנע ממנו לקלוט את חומרת האירוע; משמע- שמדובר במעין "**ליקוי מאורות**" בהתנהגות שאינה מאפיינת אותו בהיותה חד פעמית וחריגה.
10. **בנסיבות אלה מהו אמצעי המשמעת המתאים?** בטרם ניגש להמלצה בעניין זה יש להזכיר מושכלות ראשונות בדבר **תכליתם** של הליכי המשמעת בהקשרם של בעלי המקצועות

השוניים ומקצוע הרפואה בכללם. **בשיא התמציתיות** ניתן לסכם את התכליות הללו **בשלוש** אלה: **להטביע בנקבל** המסויים את משמעות מעשהו או מחדלו באופן שיפגע בו ישירות כמעין עונש בגין העבירה שעבר; **להודיע ולפרסם** זאת בציבור הרחב- הן של הנזקקים לשירותיו והן לחבריו למקצוע- כמרכיב **הרתעתי ותודעתי** שיש בו כדי להגביר או לשמר את האימון במערכת המקצועית הרלוונטית; **לקבוע נורמות התנהגות** שיסמנו - כצופות פני עתיד - את הציפייה של הקהילה המקצועית מחבריה על מנת לטייב ולשפר את העשייה המקצועית.

11. **עוד ראוי להזכיר כהקדמה להמלצה** את העובדה הידועה שמגוון אמצעי המשמעת שמעמידה **פקודת הרופאים** לרשות השר, הינו מוגבל וחסר. סעיף 41 רישא מסמך את השר (או מטעמו) לקבוע בצו **ארבעה** אמצעי אלה ואותם בלבד: **לבטל** רשיון, **להתלותו** לתקופה קצובה, ליתן **נזיפה** או ליתן **התראה**. אין בחוק הכתוב אפשרות של **התלייה על תנאי** כפי שמקובל ברוב הסדרי המשמעת של בעלי מקצוע אחרים. עניין זה ראוי להסדרה בחוק אך מכל מקום במצב הקיים מגוון האמצעים המתאימים הינו כאמור מוגבל ולא נותן מענה לסיטואציות מורכבות מסויימות.

12. **הנקבל דנן הודה ולקח אחריות למעשיו** מיד בסמוך לקרות האירוע. הדבר קרה לפני כ-5 שנים (שנת 2017). **כתב הקובלנה** הוגש נגדו רק בחודש **נובמבר** האחרון. בכל אותה תקופה המשיך הנקבל לעבוד במקצועו - ככל הנראה כראוי וללא רבב - כשהקובלנה מרחפת מעל לראשו. יש בכך לכאורה משום **עינוי דין קשה** כלפיו מחד גיסא, **והזנחה** מדאגה של טיפול מערכתי באירוע חמור, מאידך גיסא. מצופה היה לקבל מאת הקובל הסבר לפער הבלתי מובן הזה של הזמנים. הסבר כזה לא ניתן. **ב"כ הקובל** הודה בהגינות כי אין בפיו הסבר מניח את הדעת לכך (עמ' 8). לכאורה מדובר **בתקלה** שצריכה הייתה להיבדק. לא שמענו שהדבר נעשה. קשה להלום שמערכת ציבורית בעלת תרבות ארגונית סבירה מתעלמת מאירוע כזה. התעלמות כזו יכולה להעלות שאלות קשות של ביקורת ובקרה וכן של היעדר שוויון אפשרי בטיפול כלפי נקבלים שונים. לא נאריך בתמיהות הללו אלא במידה שעשויה להיות להן השפעה על ההמלצה בדבר אמצעי המשמעת במקרה הקונקרטי שבפנינו.

13. **הנקבל שבפנינו משמש כרופא משפחה** מזה עשרות שנים. בהיעדר ראיה להפוך יש להניח כי עשה זאת בנאמנות וללא כל רבב עד למקרה נושא הדיון. נותרה לו **שנה** עד לפרישתו **לגימלה**. אילו טופל משמעתית בסמוך למועד האירוע היה מקום לשקול המלצה **להתלות**

את רשיונו בפועל לתקופה מסויימת בנוסף למתן **נזיפה** . היה בכך כדי לתת ביטוי הולם - מעשי והצהרתי - לחומרת מחדליו ודרך התנהלותו ולשדר את רף ההתנהגות הראוי כפי שהמערכת מצפה מחבריה . השאלה אם במצב שנוצר יש טעם כעת בהליכה בדרך זו . התשובה לשאלה זו צריכה להיות לדעתנו שלילית. התליית רישיונו של הנקבל בעת הזו- חמש שנים לאחר האירוע ושנה לפני צאתו לגימלה - עשויה להחמיץ את תכלית הענישה המשמעתית מחד גיסא , ולגרום לפגיעה לא מידתית בנקבל מאידך גיסא. נוכח מחדליו הלא מוסברים של הקובל בטיפול בקובלנה זו אין מנוס במקרה זה מלהסתפק במתן אמצעי משמעת של **נזיפה** בלבד. יש לנו יסוד להניח על סמך מה ששמענו, כי הנקבל למד את לקחו וגם אם ימשיך לעבוד במקצוע הרפואה לאחר צאתו לגימלה יידע להימנע ממצבי **נתק** והפגנת **אטימות** אנושית לא מוסברים שיש בהם כדי לסכן חיים . ברי כי במובן ה**הרתעתי** וה**נורמטיבי** - דרך הטיפול בקובלנה זו החמיץ את העיקר ועל כך אין אלא להצטער.

המלצה

14. להטיל על הנקבל אמצעי משמעת של **נזיפה**.

ניתן היום **15/3/22**, בהיעדר הצדדים .

המזכירות תעביר את הדו"ח לשר או למי שמונה מטעמו, כמקובל.

.....
פרופ' בועז עמיחי – נציג הסתדרות הרופאים

.....
דר' הדר ירדני , יושבת ראש- נציגת המנהל הכללי

.....
עו"ד אריה רוטר – נציג היועץ המשפטי לממשלה

